

GORSKI

popotnik

Revija Planinskega društva LPP
Leto XLV, avgust 2025

št.

2

TOM

UVODNIK	4
PLANINSKA KOČA JE PLANINSKEMU DRUŠTVU LAHKO V BREME ALI V VESELJE	4
KAM GREMO	5
PLANINARJENJE PO FUŽINSKIH PLANINAH, petek–nedelja, 22.–24. 8. 2025	5
KANIN (2587 m), sobota, 30.8. 2025	6
OJSTRICA (2350 m), sobota, 6. 9. 2025	6
IZLET V NEZNANO, sobota, 25. 10. 2025	7
KOSTANJEVA NEDELJA (MARTINOVANJE SPDT), nedelja, 16. 11. 2025	8
PREDNOVOLETNO SREČANJE PR` MEHAČK, sobota, 6. 12. 2025	9
ZIMSKI POHOD NA PLANINO PRI JEZERU (1459 m), sobota, 31. 1. 2026	10
PECA (2125 m), sobota, 28. 2. 2026	10
STROKOVNI ČLANKI	11
PRENOVA OBEH JEDILNIC V NAŠI KOČI JE KONČANA	11
NADZOR NAD NAŠO SOLARNO CENTRALO PREKO INTERNETA	13
MLADINSKI KOTIČEK	14
LETOVANJE OTROK IZ VRTCA HANSA CHRISTIANA ANDERSENA NA PLANINI PRI JEZERU	14
PLANINSKI TABOR OŠ MIŠKA KRANJCA, 13.–15. JUNIJ 2025, PLANINA PRI JEZERU	16
OŠ MIŠKA KRANJCA NA GRMADI IN KAMNEM VRHU, 15 KM ZNANJA, KORAKOV IN SMEHA.	19
PLANINSKI KOTIČEK NA PRIREDITVI ŽIVŽAV V VRTCU H. CH. ANDERSENA (7. junij 2025)	21
KJE SMO BILI	23
SREČANJE MED POBRATENIMA PD LPP IN SPDT NA ROGLI, 13. 7. 2025	23
ZANIMIVOSTI	25
POVABILO ČLANOM PD LPP, DA SE PRIJAVIJO NA IZOBRAŽEVANJE ZA PLANINSKE VODNIKE ALI MARKACISTE	25
PLANINA PRI JEZERU JE LETOS DOBILA PRAV POSEBNO NOVOST – SVOJO KLOPCO LJUBEZNI	25
TABORI LJUBLJANSKIH PLANINCEV	26
50 LET PRVEGA VZPONA NA MAKALU	29
PSE NA VRVICE, KAKCE PA V DOLINO	29
H KOMU, KO ŽELIŠ POSTATI ČLAN PD LPP	31
60-LETNICA SLOVESA IDEALISTA, TIGROVCA IN GORNIKA ZORKA JELINČIČA	31
IZLETI PD LPP 2025/26	36

GORSKI *popotnik*

Leto XLV / št. 2, avgust 2025
ISSN 2232-397X.
Natisnili smo: 280 izvodov

Izdaja:
PLANINSKO DRUŠTVO LPP
Celovška cesta 160
1000 Ljubljana

Tel.: 01 58 22 751
mail: pdlpp1974@gmail.com
url: <http://www.pdlpp.si>

Uradne ure:
vsak četrtek
od 14:00 do 18:00

Zanj:
TOMAŽ RUSIMOVICH, predsednik

Prispevke pošiljati na:
silva.papez63@gmail.com

Odgovorni urednik:
TOMAŽ RUSIMOVICH

Uredniški odbor:
TOMAŽ RUSIMOVICH
BOJANA BURNIK
HELENA NOVAK

Tehnično uredništvo:
SILVA PAPEŽ
GREGOR GERČAR

Jezikovni pregled:
SILVA PAPEŽ
EMILIJA VRABER

Zunanji sodelavec:
TISKARSKI ŠKRAT

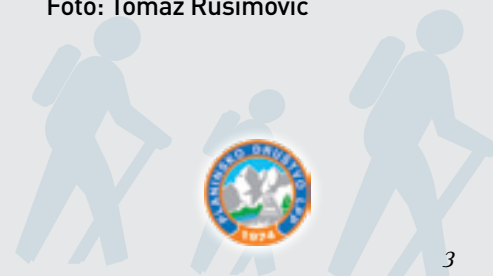
Oblikovanje in prelom:
PARTNER GRAF D.O.O.

Grafična priprava za tisk in tisk:
PARTNER GRAF D.O.O.

Slika na naslovnici:

Naša nova klopca ob poti na Planino
Viševnik.

Foto: Tomaž Rusimovič

UVODNIK

TOMAŽ RUSIMOVIČ

PLANINSKA KOČA JE PLANINSKEMU DRUŠTVU LAHKO V BREME ALI V VESELJE

Planinske kočice so že od nekdaj pomemben del slovenske planinske tradicije, saj planincem omogočajo zavetje, prenočišče, ali pa da se v kočah le okrepcajo na svojih pohodih. Planinske kočice pa so tudi velik izziv za planinska društva, ki so odgovorna za njihovo delovanje, vzdrževanje in upravljanje. Zato se postavlja vprašanje, ali je planinska kočica planinskemu društvu v veselje, ali pa je včasih tudi veliko breme.

Društva morajo stalno vlagati v obnovo koč, da so funkcionalne, posodobljene in varne za obiskovalce. Pogosto se dogaja, da se v kočice premalo vlaga in potem nastanejo problemi, da je treba kočico temeljito prenoviti, denarja za prenovo pa ni dovolj. Velika razlika je tudi v načinu poslovanja kočice: ali društvo kočico upravlja samo in poskrbi za oskrbniško ekipo, ali pa jo preprosto odda najemniku. V primeru najemnika dobi društvo najemnino, najemniku pa – v primeru dobrega poslovanja – ostane dobiček. Če društvo najame oskrbniško ekipo in sodeluje pri poslovanju kočice, pa dobiček v celoti ostane društvu. Vendar je treba v tem primeru oskrbniški ekipi nuditi stalno podporo in pomoč. V primeru najemnika pa mora društvo zagotavljati le tehnično pomoč pri delovanju kočice (elektrika, vodovod itd.).

Naša kočica na Planini pri Jezeru že od vsega začetka najema oskrbniško ekipo in preko Gospodarskega odseka skrbi za pripravo kočice na sezono, pripravo na zimovanje itd. Poleg tega društvo skrbi za redno investicijsko vzdrževanje, tako da večino zaslužka vlaga v vzdrževanje in posodabljanje kočice. Pred tremi leti smo bili uspešni pri prijavi na razpis Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport in smo pridobili nekaj čez 200.000 € nepovratnih sredstev. Zamenjali smo stavbno pohištvo, lesene dele fasade in izolacijo, preuredili večjo sobo v tri dvoposteljne sobe in izvedli še veliko tehničnih izboljšav (sanitarije, solarna centrala itd.). V

to prenovo smo vložili tudi dobrih 100.000 € lastnih sredstev. Pred lansko sezono smo generalno obnovili spodnje sanitarije in talno keramiko. Po zaključku lanske sezone pa smo se lotili temeljite preureditve obeh jedilnic. O teh investicijah smo že pisali v našem glasilu, veliko naših članov in drugih planincev pa se je o prenovljeni koči prepričalo na sami lokaciji.

Naj ne zvenim preveč bahavo, če rečem, da je za dobre rezultate zaslužno dobro in učinkovito delo Upravnega odbora, Gospodarskega odseka in zraven še množica prostovoljcev, ki na delovnih akcijah postori veliko dela. Vendar nimajo vsa društva take sreče in sposobnih posameznikov; marsikje niso kos zahtevnemu delu vzdrževanja in poslovanja kočice.

V preteklih petih letih so pogoreli kar štirje planinski domovi v slovenskih gorah. Leta 2017 so ognjeni zublji uničili Kocbekov dom na Korošici, dve leti pozneje je Planinsko društvo Celje – Matica prizadel še požar Frischaufovega doma na Okrešlju. Lani in leta 2020 pa sta pogorela še Dom na Osankarici in Mozirska kočica na Golteh. Vsa društva, ki so utrpela škodo, imajo velike težave pri zbiranju sredstev za obnovo pogorelih planinskih koč. Tudi naša stara najeta kočica je pogorela in v tistih časih se je pokazala srčnost in sposobnost naših društvenih funkcionarjev, podjetja SOZD Integral in mnogih sponzorjev. Danes so drugačni časi in sponzorjev skoraj ni več, bančni krediti pa so za planinska društva skoraj nedosegljivi. Za obnovo Frischaufovega doma na Okrešlju je bil predračun 1,2 milijona €, sedaj pa ugotavljajo, da bodo stroški obnove zaradi podražitev gradbenega materiala itd. še enkrat večji. Trenutno PD Celje – Matica manjka milijon za dokončanje objekta in potekajo intenzivni pogovori, kje ta sredstva pridobiti ter v letu 2026 dokončati obnovo.

V omenjenih primerih je obnova koč, ki so pogorele, veliko breme za funkcionarje društva in jim nedvomno povzroča veliko sivih las in glavobolov. Upajmo, da bo novi zakon o vzdrževanju planinskih koč, ki se pripravlja preko PZS in Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport, zagotovil učinkovitejšo pomoč iz proračuna RS za investicijsko vzdrževanje koč po zgledih iz Avstrije, Nemčije in Švice.

Planinske kočice so lahko planinskemu društvu tudi v resnično veselje in ponos – prostor za srečanje ljubiteljev gora in narave, možnost za financiranja drugih dejavnosti v društvu in prostor za ohranjanje planinske tradicije. Vendar pa niso brez izzivov, saj prinašajo tudi visoke stroške in napor, ki jih je treba dobro obvladovati. Le z dobro organizacijo, partnerstvi in spoštovanjem naravnih virov lahko planinske kočice še naprej ostajajo dragoceni del slovenskega planinstva.

PLANINARJENJE PO FUŽINSKIH PLANINAH, PETEK-NEDELJA, 22.-24. 8. 2025

Organizira:	Upravni odbor PD LPP
Vodniki:	Tomo Rusimovič, Janez Medved, Stanislav Kragelj
Zborno mesto:	petek, 22. 8. 2025, ob 16.00 pred sedežem PD LPP na Celovski 160 v Ljubljani
Prevoz:	društveni kombi in osebni avtomobili
Zahtevnost:	zahtevno brezpotje + lažje brezpotje
Čas hoje:	petek 1 ura, sobota 6–8 ur, nedelja prosto
Potrebna oprema:	standardna gorniška oprema za visokogorje glede na trenutne razmere in vreme
Članska izkaznica:	plačana članarina za leto 2025, ne pozabite osebne izkaznice
Prijave:	do srede, 20. 8. 2025, društvena pisarna v času uradnih ur na tel. št.: 01/58 22 751, ali Ana Božnar, tel.: 031 699 786 oz. e-mail anaboznar111@gmail.com ali pdlpp1974@gmail.com

Število prijav je omejeno, zato pohitite!

Kratek opis:

Prvi odstavek je enak kot vsako leto: samotni in zamaknjeni svet Fužinskih planin nam daje obilo možnosti za pohode v okviru vsakoletnih »dnevov Fužinskih planin«, in tudi letos bo v grobem enako kot lani, v podrobnostih pa malo drugače. Izognili se bomo množicam, ki se vijejo okoli našega očaka Triglava in uživali v samotni. Dan Fužinskih planin je zastavljen tako, da je petek popoldan namenjen premiku iz Ljubljane do naše kočice na Planini pri Jezeru, v soboto pa zgodaj zjutraj odidemo proti ciljem naših dveh izletov, ki sta običajno eden manjši, drugi pa bolj zahteven. Proti večeru imamo vsi udeleženci druženje ob našem žaru, kjer priložnostni mojstri žara poskrbijo za okusno večerjo, naš gospodar pa tudi za pijačo. Nedelja je namenjena krajšim individualnim ali skupinskim izletom v okolico, popoldan pa povratku v dolino.

Letos smo si za prvi, lažji izlet, izbrali obisk lažjega brezpotja, ki se razprostira med Prvim Voglom in

Veliko Tičarico. Na poti z Dednega polja proti Vratom bomo pod Prvim Voglom skušali najti možica in slabše uhojeno pot proti Vodenim Rupam. Stezica nas v nizu kratkih dolinic pripelje v bolj planotast svet, kjer opazimo nekaj kraških brezen. Po dobrih 10 minutah zapustimo komaj vidno stezico in vzpon nadaljujemo rahlo levo, kjer se po nekaj minutah vzpona po lažjem brezpotju povzpemo na Vrh nad Vodeno Rupo (1995 m). Od Planine pri Jezeru do Vrh nad Vodeno Rupo se dvignemo za ca. 542 m.

Po krajšem počitku se bomo podali proti Štapcam; mogoče obiščemo še Dolino Triglavskih jezer, ali pa jo mahujemo proti Ovčariji in nazaj na Planino pri Jezeru.

Vrh nad Vodeno Rupo

Drugi pohod pa bo težji – tako kondicijsko kot tudi po zahtevnosti. Izlet je primeren le za dobro uhojene planince, ki jim ni težko preplezati tudi kakšen zahteven odsek. Podali se bomo na kralja Fužinskih planin Debeli vrh. Pot se z markirane poti Planina v Lazu – Lazovski preval malo pred vrhom odcepi levo in od tu naprej je brezpotje z možici. Pot je deloma izpostavljena, vendar je najtežji del sitno prečenje škrbine, kjer pa si bomo pomagali z vrvjo, ker je ponekod premalo oprimkov. Po prečenju škrbine se povzpemo na širok hrbet glavnega vrha in kmalu smo pri piramidi, ki označuje vrh, in vpisni knjigi!

Pot od Planine pri Jezeru do vrha Debelega vrha traja ca. 4 ure, višinska razlika pa je 936 m.

Debeli vrh

KANIN (2587 M), SOBOTA, 30.8. 2025

JANEZ MEDVED

Zborni mesto: sobota, 30. 8. 2025, ob 5.00 pred sedežem PD LPP na Celovski 160 v Ljubljani

Prevoz: društveni kombi

Izhodišče: B postaja žičnice na Kanin

Čas hoje: 8–9 ur, celodnevna tura

Zahtevnost: zelo zahtevna označena pot

Višinska razlika: 1616 m

Potrebna oprema: pohodni čevlji, čelada, varovalni pas, samovarovalni komplet, rezervna oblačila, pohodne palice, predvsem pa zvrhan koš dobre volje. Hrana in pijača iz nahrbtnika – malica in vsaj 3 litri tekočine + železna rezerva.

Članska izkaznica: plačana članarina za leto 2025, ne pozabite osebne izkaznice

Prijave: do četrtek, 28. 8. 2025, društvena pisarna v času uradnih ur na tel. št.: 01/58 22 751, ali Ana Božnar, tel.: 031 699 786 oz. e-mail anaboznar111@gmail.com ali pdlpp1974@gmail.com

Kratek opis poti:

Z izhodišča se usmerimo v smeri Visokega Kanina. Pot nas najprej vodi skozi strnjen gozd in nato pod pečine Turna v Skednju. Kmalu prispemo do kratkega strmega pobočja, kjer je v mokrem večja nevarnost zdrsa, in že smo pri opuščeni planini Gozdec. V nadaljevanju hodimo po vse redkejšem gozdu in prispemo do manjšega izvira. Tudi v nadaljevanju hodimo po travnatem pobočju – nevarnost zdrsa, in kmalu prispemo do ruševin stare kočice. Pot nas nato pripelje s krajšimi spusti in vzponi do doline Zadnji dol. V nadaljevanju prečimo melišče in kmalu prispemo do vstopa v zahtevnejši del poti. V zgornjem delu te poti so nam v pomoč klini in jeklenice. Sledi še vzpon po rahlo gruščnatem terenu do našega cilja. Vračamo se po isti poti.

Potrebna dobra telesna pripravljenost, izkušnje s hojo po zahtevnih planinskih poteh.

OJSTRICA (2350 M), SOBOTA, 6. 9. 2025

JANEZ MEDVED

- Zborno mesto:** ob 5.00 pred sedežem PD LPP na Celovski 160 v Ljubljani
- Izhodišče:** planina Podvežak (1564 m) parkirišče na Ravnem polju
- Čas hoje:** 8 ur – celodnevna tura
- Zahtevnost:** zahtevna markirana pot
- Potrebna oprema:** standardna gorniška oprema
- Prijave:** do četrтка, 4. 9. 2025, društvena pisarna v času uradnih ur na tel. št.: 01/58 22 751, ali Ana Božnar, tel.: 031 699 786 oz. e-mail anaboznar111@gmail.com ali pdlpp1974@gmail.com

Kratek opis poti:

Od izhodišča se usmerimo proti pastirski koči na planini Podvežak. Pot nadaljujemo po markirani poti, ki nas usmerja proti Korošici. Ko prispemo do Sedelca (1900 m), se usmerimo proti Mali Ojstrici (2017 m). Od tu nadaljujemo po zmerno težavni planinski poti proti našemu cilju Ojstrici (2350 m).

Vračamo se po nekoliko bolj zahtevni poti proti Korošici (1808 m), od tu dalje proti Sedelcu in naprej do našega izhodišča.

IZLET V NEZNANO, SOBOTA, 25. 10. 2025

ORGANIZIRA: Upravni odbor PD LPP, zanj Tomo Rusimovič

Si želiš na enodnevni izlet, pa ne veš, kam bi šel/šla? Želiš biti v dobri družbi planincev PD LPP, pa ne veš kako? Potem je ta dogodek kot nalašč zate! Z avtobusom LPP te odpeljemo na izlet v neznano, vse kar moraš storiti je, da se prijaviš!

KDAJ?

V soboto, 25. 10. 2025, točno uro odhoda pa izveš ob prijavi.

KAM?

Če bi ti povedali, to ne bi bil več izlet v neznano, kaj ne? Lahko pa ti zagotovimo, da nekam, kjer se boš lahko sprostil(a), užival(a) in zabaval(a)!

KAKO?

Preprosto! Prijaviš se do četrтка, 23. 10. 2025, v društveni pisarni v času uradnih ur (do 17.00) na tel.: 01/58 22 751 ali Ani Božnar na tel.: 031 699 786, oziroma na društveni e-mail pdlpp1974@gmail.com. Nato se nam v soboto pridružiš na avtobusu, ki te bo odpeljal v neznano!

CENA?

Ker je izlet v neznano izveden v organizaciji Upravnega odbora PD LPP, je za udeležence brezplačen (prevoz, vodenje in kosilo). Biti moraš le član(ica) našega društva s plačano članarino za tekoče leto.

OPREMA?

Običajna pohodniška oprema, primerna vremenski napovedi, in zvrhan koš pričakovanj ter dobre volje.

PREHRANA?

Kakšen sendvič in malo pijače v nahrbtniku ne bo odveč, na koncu pa nas čaka pozno kosilo. Ker je število mest omejeno, se čim prej prijavi! Ker pa ni lepo, da prijateljem, članom PD LPP, ne poveš za tak super dogodek, jih takoj povabi zraven! Torej, kaj še čakaš?

IZLET V

KOSTANJEVA NEDELJA (MARTINOVANJE SPDT), NEDELJA, 16. 11. 2025

- Organizira:** UO PD LPP, zanj Tomaž Rusimovič
- Zborna mesto:** ob 7.00 pred sedežem PD LPP na Celovski 160 v Ljubljani (če se pripeljete z avtom, parkirajte pri Tehničnih pregledih LPP)
- Prevoz:** avtobus ali društveni kombi (glede na število prijavljenih)
- Zahtevnost:** običajna telesna pripravljenost, izkušnje s hojo po planinskih kraških poteh
- Čas hoje:** 2–3 ure
- Višinska razlika:** minimalno
- Potrebna oprema:** pohodni čevlji in oblačila, primerna vremenu, morebitna rezervna oblačila, pohodne palice, predvsem pa zvrhan koš dobre volje
- Članska izkaznica:** plačana članarina za leto 2025
- Prijave:** do četrтка, 13. 11. 2024, do 17.00, društvena pisarna v času uradnih ur na tel.: 01/58 22 751 ali Ana Božnar, tel.: 031 699 786 oz. e-mail anaboznar111@gmail.com ali pdlpp1974@gmail.com

»Svet' Martin iz mošta dela vin'«, pravijo ljubitelji rujne kapljice, zato se vsako leto na ta dan (ali blizu njega) spodobi poskusiti, »kaj je ratalu v kleti«.

Naši planinski prijatelji iz pobratenega Slovenskega planinskega društva Trst nam bodo, kakor vsako leto, pripravili zanimiv program kostanjeve nedelje: začeli bomo s pohodom in ogledom kake naravne ali zgodovinske zanimivosti, temu pa bo sledilo veselo druženje ob jedači in pijači (mogoče tudi ob zvokih harmonike) na kmečkem turizmu.

Ker v času pisanja tega prispevka še ne vemo, kako bo izlet potekal, se pustite presenetiti, oziroma spremljajte našo FB stran, kjer bomo objavili podrobnosti srečanja planincev obeh društev.

Ker izlet organizira Upravni odbor PD LPP, je namenjen samo našim članom in bo prevoz brezplačen. Vabljeni vsi, ki želite preživeti eno lepo in zanimivo nedeljo v družbi s planinskimi prijatelji iz SPD Trst. Izlet je primeren tudi za družine z otroki, zato ne odlašajte s prijavo. Edini strošek bo kosilo, ki ga bodo ob zaključku organizirali prijatelji iz SPD Trst.

Vabljeni v dobro družbo!

Pohodniki lanske Kostanjeve nedelje

PREDNOVOLETNO SREČANJE PR` MEHAČK, SOBOTA, 6. 12. 2025

- Organizira:** UO PD LPP, zanj Tomaž Rusimovič
- Vodnika:** Tomo Rusimovič in Janez Medved
- Zborno mesto:** 6. 12. 2024, ob 8.00 pred sedežem PD LPP na Celovški cesti 160 v Ljubljani (pred LPP-jem)
- Čas hoje:** cca. 3 ure
- Zahtevnost:** nezahtevno
- Potrebna oprema:** obleka, primerna vremenu: dobra obutev, pohodniške palice (če bo sneg, priporočamo dereze ali derezice) in dobra volja
- Članska izkaznica:** plačana članarina PZS za tekoče leto 2025
- Prijave:** do četrtek, 4. 12. 2025, do 17.00 v društveni pisarni ali na tel.: 01/58 22 751 ali pri Ani Božnar na tel.: 031 699 786 oziroma na društveni e-mail pdlpp1974@gmail.com

Kratek opis poti:

Več nas bo, bolj lušno bo, kot napišem vsako leto, in tudi za letos velja enako. Z datumom srečanja smo malo pohiteli, da vas ne bomo vabili v božično-novoletnih dneh. Vsi, ki ste se srečanja udeleževali do sedaj, boste zagotovo zopet prišli, tisti, ki pa še niste bili, pa pridite – ne bo vam žal! Vsako leto enako, pa vendar vsako leto malo drugače, kot je po navadi v veselem decembru! Naš pokojni prijatelj Slavko Krušnik je vedno pravil, če samo eden ne ve, se splača povedati! Kot je že v navadi, se bomo na pohod podali iz Polhovega Gradca po Mačkovem grabnu do Gont, nato pa se bomo preko Polhograjske Grmade spustili do kmečkega turizma Pr`Mehačk. Pot bomo prilagodili zimskim razmeram in vremenu. Po kmečki pojedini nas bo obdaroval Božiček, ki pa nima svojega fonda za darila, zato mora vsak udeleženec prinesiti s seboj darilo v vrednosti ca. 10 €. Darila bo Božiček nato razdelil na podlagi žrebanja. Sledi družabni del, izmenjava vtisov o letošnjih planinskih dogodivščinah in načrtovanje novih planinskih podvigov. Upam, da se bomo tudi malo zavrteli ob zvokih harmonike in si zaželeli vesele praznike ter srečno in zdravo novo leto, pa še obilo uspešnih planinskih doživetij.

Torej, ne pozabite: vsak udeleženec prednovoletnega srečanja članov PD LPP naj s seboj prinese skromno darilo v vrednosti ca. 10 €. Darila bomo oštevilčili in jih bo nato Božiček z žrebom razdelili med udeležence.

Vabljeni, da se prednovoletnega srečanja članov Planinskega društva LPP udeležite v čim večjem številu!

Navezanost na Božička še vedno traja

Naše punce vedno poskrbijo, da je lušno

ZIMSKI POHOD NA PLANINO PRI JEZERU (1459 M), SOBOTA, 31. 1. 2026

STANISLAV KRAGELJ

- Zborno mesto:** ob 7.00 h pred sedežem društva PD LPP na Celovski cesti 160, v Ljubljani
- Način prevoza:** kombi in osebni avtomobili
- Izhodišče:** Stara Fužina (551 m)
- Čas hoje:** 9 h
- Zahtevnost:** lahka snežna tura
- Potrebna oprema:** pohodne palice, dereze (male derezice), cepin, gamaše, udobni gorniški čevlji, oblačila primerna vremenu in letnemu času, zaščita za sonce/dež/veter, malica in pijača iz nahrbtnika.
- Članska izkaznica:** plačana članarina PZS za tekoče leto 2026
- Prijave:** do četrтка, 29. 1. 2026, društvena pisarna v času uradnih ur na tel. št.: 01/58 22 751, ali Ana Božnar, tel.: 031 699 786 oz. e-mail anaboznar111@gmail.com ali pdlpp1974@gmail.com
- Opomba:** Na planini bomo imeli vajo z lavinsko žolno. Vadili bomo hojo s cepinom in ustavljanje s cepinom.

Kratek opis:

S parkirišča v Stari Fužini gremo po odprtem terenu in se usmerimo na gozdno pot v smeri planine Vogar. Mimo Kosijevega doma na Vogarju (1054 m) nadaljujemo proti planini Blato. S planine po gozdni poti do Planine pri Jezeru.

Povratak na planino Blato in Vogar ali po cesti do Stare Fužine.

PECA (2125 M), SOBOTA, 28. 2. 2026

JANEZ MEDVED

- Zborno mesto:** ob 7.00 h pred sedežem društva PD LPP na Celovski cesti 160, v Ljubljani
- Način prevoza:** društveni kombi
- Izhodišče:** Jakobe (1410 m)
- Čas hoje:** 8 ur – celodnevna tura
- Zahtevnost:** lahka markirana pot
- Potrebna oprema:** standardna gorniška oprema za zimske razmere

Kratek opis poti:

S parkirišča se usmerimo po oznakah za dom na Peci. Od Doma na Peci (1665 m) se usmerimo na pot proti Mali Peci (1731 m), pa na pot proti Kordeževi glavi (2125 m). Nadaljevali bomo po lažji desni poti. Vzpon nas pelje skozi rušje in vseskozi po zmerno strmem pobočju z vse lepšimi razgledi. Čez nekaj časa prispejemo do mesta, kjer se nam z leve pridruži plezalna pot. Sledi še zadnji vzpon na vrh po nezahtevnem pobočju. Vračamo se po isti poti.

PRENOVA OBEH JEDILNIC V NAŠI KOČI JE KONČANA

TOMAŽ RUSIMVIČ

V prejšnji številki Gorskega popotnika smo obširno pisali o prenovi obeh jedilnic na naši koči, zato v tem članku samo dodatno opisujemo, kaj se je dogajalo od februarja 2025 do otvoritve koč.

Prenovo smo končali dober teden pred odprtjem koč, ki je bilo 7. 6. 2025. Na začetku tega prispevka moram pohvaliti odlično koordinacijo del; vodil jih je Robert Mikelj iz Stare Fužine, ki smo mu zaupali inženiring celotne adaptacije. Velika pohvala pa gre tudi vsem (najboljšim) bohinjским obrtnikom, ki so sodelovali pri prenovi: Lojze Jeršič (zidarska dela, vodovod in keramika), Mirko Jeršič (mizarska dela: stenski opaži, montaža lesenega stropa, montaža klopi, montaža pohištva itd.), Jaša Sodja z ekipo (nove elektro instalacije), Jure Rebolj je poskrbel za pleskarijo, Slavko Štros je zmontiral centralno kurjavo v drugi jedilnici in Dominik Repinc, ki je povezal kable za Starlinkov internet. Pa ne smemo pozabiti niti našega prevoznika Boštjana Logarja (Suhlja), ki je vse potrebno zvozil na Planino, ne glede na sneg ali slabo vreme! Hkrati je v LIP Pohištvo v Bohinjski Bistrici pod vodstvom Slavka

Miklja nastajalo pohištvo (vrata, stoli, šank, omarice, police itd.). Naš prevoznik je vse to pripeljal na Planino pri Jezeru in montaža pohištva se je lahko začela.

Na koncu del smo prostore finalizirali skupaj z našo arhitektko Moniko Fink iz biroja Nava arhitekti d.o.o., ki si je celotno prenovo zamislila in izdelala načrte. Člani gospodarskega odseka smo razporedili mize in postavili stole, po navodilih arhitektke na zidove obesili slike in druge predmete, prostori pa so zasijali v novi luči (led žarnice nad opažem, viseče svetilke nad mizami in reflektorji na stropu itd.).

Vsi, ki niso sodelovali pri prenovi, in so videli šele zaključno verzijo, se niso mogli načuditi, kako lepo je vse, in kako je v prostorih veliko več svetlobe (naravne in umetne).

Tudi naša oskrbniška ekipa je bila presenečena, ko je prišla na koč; oskrbnik Dušan je hitro osvojil novo postavitev šanka z obilico predalov in omaric.

Vabim vse, ki še niste videli prenovljenih jedilnic, da se na lastne oči prepričate, kako »nam je ratalo«! V nadaljevanju pa fotoreportaža naših prenovljenih prostorov!

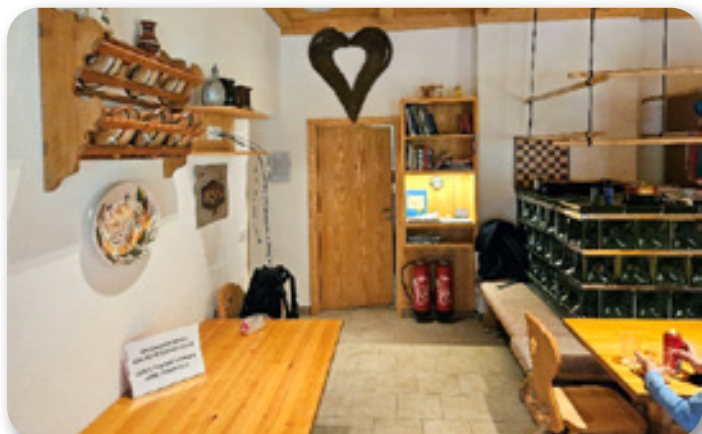
Montaža šanka

Prenovljena jedilnica II

Montaža plinske centralne kurjave

Prenovljena jedilnica I

Glavni vhod v jedilnico in vrata v prvo nadstropje

Novi šank in oskrbnik v elementu

NADZOR NAD NAŠO SOLARNO CENTRALO PREKO INTERNETA

TOMAŽ RUSIMVIČ

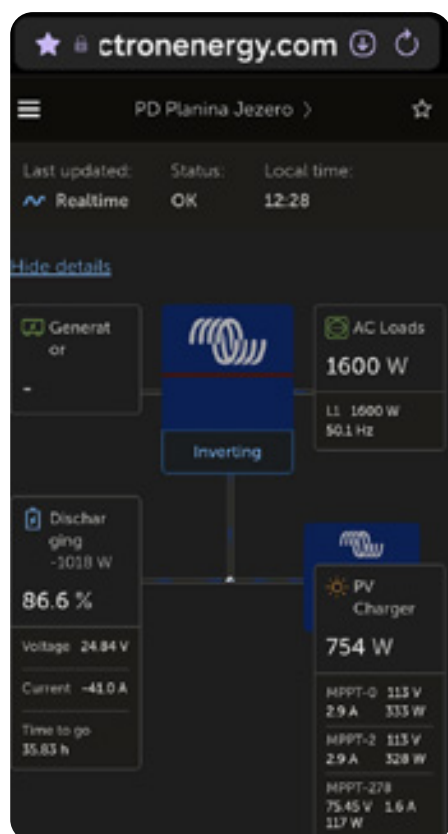
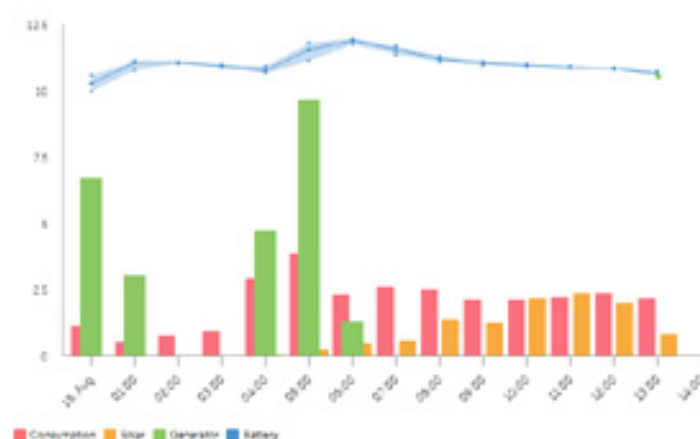
Letošnje leto je naš solarni sistem deloval praktično od januarja pa do uradne otvoritve koč. Električno so rabili obrtniki, ki so izvajali prenovo obeh jedilnic. Ko smo začeli sezono, smo ugotovili, da avtomatika, ki jo v primeru izpraznjenih akumulatorjev zažene agregat, ne deluje. Nekaj smo se trudili po telefonu in klicali enkrat vzdrževalca solarnega sistema enkrat vzdrževalca agregata, vendar se je vse nehalo pri ugotovitvi obeh vzdrževalcev »pri meni je vse OK«. Morali smo se potruditi in na našo koč dobiti oba vzdrževalca, ki sta nato na kraju samem odpravila napako, in avtomatika, ki vklopi agregat, ko pade kapaciteta akumulatorjev pod 80 % in ga ugasne čez dve uri, je zopet delovala. Ob tej priliki smo se dogovorili, da bomo tudi vzdrževalcu agregata omogočili nadzor na daljavo. Solarni sistem je bilo mogoče na daljavo nadzorovati že kaki dve leti prej. Nadzor je mogoč le, če deluje tudi dostop do interneta preko sistema Starlink (Elon Musk), to pa je od junija do konca septembra.

Sedaj lahko oba vzdrževalca pogledata, kako agregat deluje (število zagonov, proizvedena električna energija, napake pri delovanju, nastavitve itd.) in kako je stanje v solar-

nem sistemu (kapaciteta in napetost akumulatorjev, polnjenje s solarnih panelov, poraba v koči, nastavitve itd.).

Tudi oskrbnik lahko na telefonu pogleda, kako deluje solarni sistem in mu ni treba v klet brunarice, da bi videl na displeju elektro omarice, kakšno je stanje sistema.

V nadaljevanju nekaj ekranskih slik daljinskega nadzora nad solarnim sistemom in agregatom.

Trenutno stanje solarnega sistema

Stanje agregata (v mirovanju)

LETOVANJE OTROK IZ VRTCA HANSA CHRISTIANA ANDERSENA NA PLANINI PRI JEZERU

NABIRAMO ZELIŠČA,
OPAZUJEMO MRAVLJIŠČA,
PREMAGUJEMO VZPETINE,
IŠČEMO VSE MOGOČE RIME,
A NAJLEPŠE NAM PA JE,
KO SKUPAJ LOVIMO IN SMEJIMO SE!

Tri skupine iz Vrtca Hansa Christiana Andersena, enote Marjetica, so v letošnjem juniju (v dveh izmenah) v organizaciji Planinskega društva LPP letovale na Planini pri Jezeru. V družbi vodnikov Staneta, Raša in Janeza smo spoznavali lepote Fužinskih planin, rastlinstvo našega alpskega sveta in uživali v neokrnjeni naravi.

V ponedeljek smo se z avtobusom varno pripeljali do Stare Fužine, naprej, do planine Blato, pa s kombiji. Od tam naprej smo proti Planini pri Jezeru krenili peš. Začeli smo sopihati v hrib, ampak ko so se noge ogrele, je bilo lažje hoditi proti cilju. Ko smo zagledali kočo, smo se zelo razveselili, z veseljem odprli nahrbtnike in pojedli še zadnje ostanke malice.

Ko smo se pri kosilu okrepčali in spočili, smo se odpravili na popoldanski sprehod okrog jezera in do koč GRS Bohinj. Preko tedna smo prehodili še poti do Planine v Lazu, planine Viševnik in do planine Dedno polje, v petek pa smo se vračali preko Vogarja nazaj v dolino.

Na poti okoli jezera na Planini pri Jezeru

Planina Dedno polje

Na poti proti Planini Viševnik

Popoldneve na planini smo si krajšali z risanjem vtisov v naše planinske dnevnike, z igro okrog koče in z družabnimi igrami. Obiskali so nas tudi trije reševalni psi s svojimi vodniki, ki so nam pokazali, kako izgleda reševanje pogrešane osebe. Eno popoldne smo tudi plezali na skalo (balvan) in spoznali plezalno opremo.

Balvanski alpinistični vrtec.

Zadnji večer smo na planinskem krstu izkazali vse znanje, ki smo ga nabrali preko celega tedna. Vodniku smo odgovorili na nekaj vprašanj, temu pa je sledil še krst z vrvo. In bili smo zelo pogumni, zato smo dobili tudi vsak svoje planinsko ime in diplomo.

Še nekaj vtisov naših otrok:

- Zelo je strmo, ampak je lepo hoditi in smo zmogli.
- Nabirali smo rožice.
- Koča je bila zelo lepa.
- Na najdaljšem izletu smo videli, kako se dela sir in skuto.
- Na planini mi je bilo zabavno. Hodil sem in se igral in še jedel sem in spali smo v številki 4 in zob sem si izpulil. In še en zob se mi maje.
- Veliko sem hodil in veliko sem plezal. Padel sem v koprive.
- Najbolj mi je bil na planini vseh planinski krst. Moje planinsko ime je Kozorog.

Spoznavanje dela reševalnih psov

Razgledna točka na Planini Vogar

Zahvaljujemo se planinskemu društvu LPP in vodnikom, ki našim otrokom omogočajo to enkratno izkušnjo letovanja na Planini pri Jezeru. In pa še – hvala oskrbniški ekipi, ki je poskrbela za naše želodčke in dobro počutje.

PLANINSKI TABOR OŠ MIŠKA KRANJCA, 13.–15. JUNIJ 2025, PLANINA PRI JEZERU ALENKA BOŠTJANČIČ

Od 13. do 15. junija 2025 smo se učenci 1.–8. razreda Osnovne šole Miška Kranjca udeležili planinskega tabora v pravljici kulisi Julijskih Alp. Skupno nas je bilo 31 učencev, poleg pa še tri učiteljice in naš izkušeni planinski vodnik Stane. Tabor je bil poln doživetij, pristnega gorskega vzdušja in veliko smeha.

1. dan: V hribe po klasični poti – s kombijem in peš

Zjutraj smo se zbrali pred šolo in se z avtobusom odpeljali do Stare Fužine, kjer se je naša pot proti koči Planina pri Jezeru začela zares. Prtljago so nam olajšali z dostavo s terenskim vozilom, del skupine (9 učencev in učiteljica) pa se je s kombijem odpeljalo do križišča Vogar/Planina Blato, kjer smo se podali peš proti koči. Kombi se je nato še dvakrat vrnil po preostale člane tabora. Na poti smo srečali skupino otrok iz vrtca in – kot naročeno – našega vodnika Staneta, ki se je ravno vračal s ture z najmlajšimi. Seveda nas je kasneje dohitela tudi njegova gorska kondicija.

Ob prihodu v kočjo na Planini pri Jezeru smo se nastanili v treh sobah s skupnimi ležišči in se okrepčali

s toplim kosilom. Popoldne, ko se nam je pridružil še Stane, smo se povzpeli do planine Viševnik in nato še naprej do razglednega Pršivca. Vrh nam je ponudil čudovit razgled na Bohinjsko jezero in Vogel – pogledi, ki jih ne pozabiš zlahka! Ob povratku v kočjo je sledil sproščen večer z raziskovanjem okolice, izpolnjevanjem dnevnikov, risanjem ter okusno večerjo.

2. dan: Dva pohoda, kopanje v čevljih in koprivna lek-cija

Po zajtrku smo se vsi skupaj podali proti Dednemu polju. Tam smo se razdelili v dve skupini. Devet učencev je skupaj s Stanetom in učiteljico Alenko osvojilo Malo Tičarico. Pot je bila razgibana: najprej čez planino Ovčarija, nato strmejši vzpon po melišču in nazadnje še nekoliko izpostavljen greben do vrha. Na vrhu je sledila zaslužena malica in krasen razgled. Celotna tura je trajala približno pet ur, ki je terjala tudi nekaj žuljev.

Druga skupina je z učiteljicama Adriano in Petro obiskala Planino v Lazu, kjer so si ogledali sirarno, se pogovarjali s sirarko Lucijo in izvedeli marsikaj o izdelovanju sira ter o življenju na planinah. Po povratku v kočo nas je čakalo kosilo in zaslužen počitek.

A prosti čas je hitro postal moker. Nekateri učenci so ob raziskovanju okolice zabredli v jezero – morda nehote, morda pa iz čiste radovednosti. Rezultat? Premočeni čevlji, hitra reševalna akcija sušenja na soncu in izjava dneva: »Če bi vedela, da bomo hodili tudi po vodi, bi obula plavutke!«

Kot da to ni bilo dovolj, so se v bližini koč skrivale še... koprive. Nekateri so z njimi opravili zelo neposre-

den stik. »Zakaj ima ta grm Wi-Fi signal?« je vprašal en učenec, ko si je praskal meča. Na srečo je imel Stane s sabo naravno zdravilo – pljuski humorja in hladni obkladek iz mokre nogavice. Koprive so tako postale neuradna maskota tabora – zbodle so, a nas tudi povezale v skupnem praskanju in smehu.

Zvečer smo se učili vezati planinske vozle, kartali, se smejali in dan zaključili s tradicionalnim krstom planincev, ki so prvič presegli 2000 metrov nadmorske višine. Med smehom, čarobnimi »zeliščnimi napitki« in nenavadnimi nalogami je večer minil prehitro.

3. dan: Slovo z razgledom in poletom v dolino

Zadnji dan smo po zajtrku spakirali nahrbtnike in se poslovili od koč in prijaznih oskrbnikov. Pot nas je vodila proti Vogarju, kjer smo si privoščili počitek, malico in kratek sprehod do razgledne točke s slavne klopce ljubezni. Pogled na Bohinjsko jezero spodaj nas je še enkrat prevzel – kot bi gledali razglednico v živo.

Ko smo zapustili koč na Vogarju, smo šli mimo razgledne ploščadi, kjer štartajo jadralni padalci. Imeli smo srečo – prav takrat se je eden pripravljal na polet. Vsi smo se navdušeno ustavili in z odprtimi usti spremljali priprave. "To bi pa jaz tudi enkrat!" se je zaslilo.

Ko smo končno prišli v Staro Fužino, so nas že čakali starši. Otroci so jim stekli v objem – utrujeni, nasmejani in polni vtisov. Skupaj so se odpeljali domov, z nekaj blatnimi čevlji in nešteti zgodbami za pripovedovanje.

Tabor je bil nepozaben. Utrujeni, a polni doživetij, smo se vrnili v dolino bogatejši za nove izkušnje, prijateljstva in spomine, ki bodo trajali še dolgo.

Planinski pozdrav!

OŠ MIŠKA KRANJCA NA GRMADI IN KAMNEM VRHU, 15 KM ZNANJA, KORAKOV IN SMEHA

ALENKA BOŠTJANČIČ

Na prijetno sveže jutro, v soboto, 24. maja 2025, smo se z učenci OŠ Miška Kranjca odpravili na zanimivo ekskurzijo – tokrat z vlakom do Ortneka. Že ob prihodu nas je narava sprejela odprtih rok – z gozdovi, tišino, pticami in vonjem po svežem listju.

Po izstopu iz vlaka smo imeli prvi "botanični postanek". Učiteljica Adriana nam je pokazala jelko in smreko in razložila, kako ju ločimo – pri jelki iglice rastejo "spodaj", kot ženska krila, pri smreki pa vse naokrog, kot jež. Preprosta primerjava, ki si jo bomo zapomnili za vedno.

Sledilo je prvo presenečenje – naš planinski vodnik Stane je iz repuhovih listov prav po indijansko izdelal nekaj pokrival za učence. Sprehod skozi vas je tako postal pravi modni pohod! Kmalu zatem smo nabrali nekaj ozkolistnega trpotca in izvedeli, kako iz njega naredimo domač sirup za kašelj – trpotec in sladkor zložiš v plast, pustiš tri tedne v temnem prostoru (včasih so ga celo zakopali v zemljo!), nato pa uporabiš za lajšanje kašlja ali celo namažeš na herpes. Narava res poskrbi za vse!

Med potjo nas je Stane opozoril na jesenski podlesek, na pogled nežen in lep, a smrtno nevaren. Le en sam list – in jetra odpovejo. Narava je čudovita, a tudi nepredvidljiva.

Po kolovozni poti smo se vzpenjali proti Vrh pri Poljanah in na poti prisluhnili murenčkom. Iskali smo luknjice v zemlji, iz katerih pojejo, a samih murenčkov, žal, nismo ujeli – očitno imajo dobro skrito dnevno sobo!

Po dobri uri in pol hoje smo dosegli Kočo pod Grmado (887 m), kjer smo si privoščili zasluženo malico, nekateri tudi slastne palačinke. Nato smo se spustili še na bližnji Kamni vrh, ki nas je pozdravil s slovensko zastavo na vrhu – lep, simboličen zaključek vzpona.

Na cesti nas je presenetil še en trenutek za učenje – videli smo povoženega slepca. Skoraj vsi so zaklicali: »Kača!« A ne, slepec ni kača, ampak kuščar brez nog! Pogovor o razlikah je bil živahen in poln presenečenih pogledov.

Pot nas je vodila skozi vas Velike Poljane, kjer smo ob eni izmed domačij videli komat za konja in telege za krave, obešene na steni – prava muzejska zbirka na prostem, ki priča o življenju nekoč.

PLANINSKI KOTIČEK NA PRIREDITVI ŽIVŽAV V VRTCU H. CH. ANDERSENA

(7. JUNIJ 2025)

HELENA NOVAK

Vodnika našega PD LPP Stane Kragelj in Janez Medved sta se tudi letos, kot tudi že nekaj let prej, prijazno odzvala na povabilo Vrtca Hansa Christiana Andersena in se udeležila tradicionalne prireditve za otroke in njihove starše Živžav.

Pot smo zaključili po gozdni cesti do železniške postaje v Dobropolju, od koder smo se z vlakom vrnili proti domu. Prehodili smo približno 15 km, kar je nanesele okoli 21.000 korakov in dobre 4 ure hoje.

Bil je dan, poln učenja v naravi – od rastlin, živali in zdravilnih zelišč, do tradicije in skritih lepot podeželja. Spoznali smo, da narava ni le kulisa za sprehod, ampak učilnica na prostem, kjer vsak korak prinese novo znanje.

In tisto pokrivalo iz repuha? Eni so ga prinesli domov kot trofejo – kot dokaz, da se tudi v gozdu da biti modno osveščen.

Z naravo v glavi in listjem na glavi – tak je bil naš dan med Ortnekom in Dobropoljem.

Pripravila sta planinski kotiček. Predstavila sta plezalno opremo – čelade, vrvi, vponke, pasove. Na drevo sta montirala vrvi in otroci so se z veseljem preizkusili v plezanju in premagovanju strahu pred višino. Nekateri so si upali zelo visoko, drugi so se dvignili le malo nad zemljo. Vsem pa je bilo všeč in vrsta za plezanje je bila kar dolga.

Poleg plezanja so si obiskovalci ogledali plakate s prikazom otroških planinskih taborov na Planini pri Jezeru. Nekateri straši so s svojimi že večjimi otroki ob tem obujali spomine na prelepe dogodivščine, ki so jih doživeli v Fužinskih planinah.

Hvala Janezu in Stanetu za trud in prijetno dopoldne. Kljub vročini je bilo v senci dreves prav prijetno.

SREČANJE MED POBRATENIMA PD LPP IN SPDT NA ROGLI, 13. 7. 2025

MARINKA PERTOT

Vremenska napoved ni bila spodbudna, temni oblaki so se zgoščali, ko smo se pohodniki peljali mimo Ljubljane, pa nas je že zajela močna nevihta. A nevihta ni trajala dolgo. Ko smo se tržaški in ljubljanski planinci srečali na avtocestnem postajališču Lukovica, je že posijalo sonce in napovedal se je lep dan. Po navdušenih pozdravih med člani pobratenih društev SPDT in PD LPP smo se vsi skupaj odpeljali proti Pohorju. Letošnje srečanje je bilo namreč v organizaciji ljubljanskega društva, ki si je za cilj izbralo Roglo in pripravilo je prav poseben, izredno zanimiv in pester program.

Po parkiranju na Rogli smo se najprej skupno sprehodili po Poti med krošnjami.

Ta nenavadna sprehajalna pot, ki vijuga po gozdu na višini 20 metrov med krošnjami mogočnih iglavcev, nudi res nenavadno doživetje. Na vmesnih ploščadih so nameščene tematske poučne postaje, ki obiskovalca poučijo o kamninah, rastlinstvu in živalstvu gozda pa tudi zabavni adrenalinski otoki. Najvišja točka poti pa je 37 m visok razgledni stolp.

V Evropi je še osem takih doživljajskih poti. Sprehod nudi poseben občutek doživljanja gozda in spoznavanja njegovih posebnosti. Ob vstopu na stolp pa nas je čakalo lepo presenečenje. Prav to nedeljo so namreč slovenski vinarji tu pripravili bogato pokušnjo vina.

Postanek ob obloženih stojnicah je bil seveda obvezen, kozarec rujnega ob uživanju nenavadnega razgleda na stoletno zakladnico prostranih gozdov se je še posebno prilegal. Med vzponom na stolp so vabile mikavne adrenalinske ploščadi, po ogledu izjemnega razgleda, ki ga nudi vrh stolpa, so se nekateri z vrha spustili kar po toboganu.

Doživetje smo ovekovečili še s skupinsko sliko pred vhodom na Pot med krošnjami in nadaljevali pohod preko razglednih planj in skozi stoletni gozd vse do Lovrenških jezer, do ene najbolj slikovitih točk z edinstveno naravo. To je največje visoko barje v Sloveniji in eno najpomembnejših v Evropi. Najprej smo se na robu barja povzpeli na razgledni stolp, od koder smo se razgledali po širni planjavi močno zelenega barjanskega ruševja, ki porašča šotišče.

Jezerc, ki običajno kukajo iz ruševja, tokrat nismo videli. Do slikovitih jezerc, ki so jih preletavali živo modri kačji pastirji, smo prišli med sprehodom po lesenih mostičkih. Med jezerskim rastjem žal še niso cvetele za to področje značilne rastline, le rosika (mesojeda rastlina) je poganjala prve cvetove.

Očarani od ogleda enkratnega ekosistema bi kar posedali ob jezercih in uživali lepoto neokrnjene narave. A že je bilo treba naprej, turo smo nadaljevali proti Pesku, kjer so nam v koči postregli s pohorskim loncem in domačimi sladicami. Ob izvrstni lokalni hrani se je druženje z dolgoletnimi prijatelji kar nadaljevalo.

Pred slovesom smo si še voščili in si zaželeli nadaljnjih srečanj. Najstarejši član SPDT, Ivan Tavčer, praporaš ob pobratenju leta 1980, je v imenu skupine Drugače mladi vročil predsedniku PD LPP Tomu Rusimoviču šahovnico za prijateljska druženja v Koči na Planini pri Jezeru, dar ustanovitelja skupine Paula Rasenija.

Preživeli smo izredno lep, zanimiv, kulturno bogat dan z dolgoletnimi in novimi prijatelji planinci. Dolgo ga ne bomo mogli pozabiti, za kar gre topla zahvala predvsem neutrudnemu Tomu.

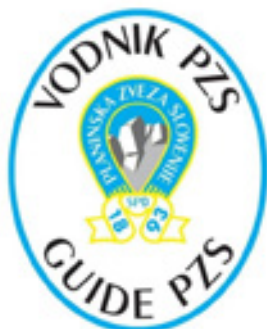
POVABILO ČLANOM PD LPP, DA SE PRIJAVIJO NA IZOBRAŽEVANJE ZA PLANINSKE VODNIKE ALI MARKACISTE

V našem društvu že nekaj let opažamo, da nam manjka planinskih vodnikov in markacistov. Predvsem nam primanjkuje mlajših aktivnih kadrov.

Zato poziv vsem, ki poznate planinske ture (ste aktiven planinec), ter imate čas in voljo za delo z ljudmi, da se vključite v vrste naših planinskih vodnikov in opravite za to potrebno izobraževanje. Zahteve za omenjeno usposabljanje in potek usposabljanja so opisani na spletnih straneh PZS (Vodniška komisija). Če se odločite, napišite prošnjo na naš društveni naslov in vas povabimo na razgovor.

Prav tako pa bi radi povečali tudi število markacistov (trenutno imamo le dva izšolana markacista B-kategorije), zato vas vabimo, da se prijavite tudi za to področje in se udeležite ustreznega izobraževanja. Poti, za katere skrbi naše društvo, so v Fužinskih planinah.

Zahteve za omenjeno usposabljanje in potek usposabljanja so opisani na spletnih straneh PZS (Komisija za planinska pota). Tudi tu velja enak poziv: če se odločite, napišite prošnjo na naš društveni naslov in vas povabimo na razgovor.

Značka vodnika PZS

Značka markacista PZS

Markiran pes reševalec

PLANINA PRI JEZERU JE LETOS DOBILA PRAV POSEBNO NOVOST – SVOJO KLOPCO LJUBEZNI

ANJA NOVAK

Postavljena je na čudoviti razgledni točki na pobočju proti Planini Viševnik, kjer vas po prijetnem vzponu pričaka prostor za počitek, tišino in občudovanje razgledov.

Mesto za klopco smo izbrali skrbno – z nje se razpre pogled na celotno planino: našo koč, jezero, v ozadju pa mogočna vrhova Debeli vrh in Ogradi. Da bi razgled res zaživel, smo odstranili nekaj manjših smrek in macesen, ki so zastirali pogled. V strmini smo izkopali majhno ploščad in nanjo trdno pritrdili klopco, da bo varno stala še dolgo.

Klopce ljubezni so del projekta Zavarovalnice Generali in Planinske zveze Slovenije, ki jih postavljajo na izbrane kotičke po vsej Sloveniji. Namenjene so vsem – pohodnikom, zaljubljenim parom, družinam – kot prostor za oddih, druženje, kak romantičen trenutek in seveda za lepo fotografijo.

Planina pri Jezeru že dolgo velja za eno najbolj priljubljenih postojank v Julijskih Alpah. Veliko pohodnikov jo obišče na poti proti Dednemu polju, dolini Triglavskih jezer, Hribaricam ali Komni. Zdaj pa je tu še en razlog, da se ustavite – posedite na novi klopici, uživajte v malici in se prepustite miru gora.

Vse člane društva in prijatelje planin vabimo, da ob svojem naslednjem obisku poiščete Klopco ljubezni, si tam vzamete trenutek zase in ujamete čudovit razgled v objektiv. Fotografije nam lahko pošljete na pdpp1974@gmail.com – vse, ki nam pošljete svojo fotografijo s klopce, bomo obdarili s praktičnim darilom.

Naš prevoznik Boštjan nam je klopco in orodje peljal - dokler je šlo.

Klopca na trdnih temeljih

Naš gospodar Marko ureja travno rušo okoli klopce

TABORI LJUBLJANSKIH PLANINCEV

MARINKA KOŽELJ STEPIC

Letos mineva že 55 let od organizacije prvega tabora ljubljanskih planincev. Bilo jih je že 53, saj v letih 2020 in 2021 zaradi korona virusa tabora nista bila organizirana.

Besedo "tabor" so ljubljanski planinci povzeli iz zgodovine slovenskega naroda. Izraz pomeni neke vrste množično zborovanje na prostem. V 19. stoletju je bila naloga tabora, da utrjuje med Slovenci narodovo zavest. Tabori ljubljanskih planincev naj bi po podobnem vzoru utrjevali planinsko zavest.

MDO PD Ljubljana, ki je bil ustanovljen 16. januarja 1966, je 22. maja 1971 organiziral I. tabor ljubljanskih planincev na Jančah. Na ta tabor so vabili veliki plakati, ki so bili natisnjeni kar v 1000 izvodih. Pokrovitelj I. Tabora je bila Skupščina občine Moste-Polje, soorganizator pa PD Emona. Na Jančah se je zbralo več kot 1300 planincev, ne le iz društev MDO PD Ljubljana, temveč tudi iz drugih društev Slovenije. Pripravili so lep kulturni program in bogat srečelov. Finančno je to akcijo podprlo več podjetij, večina iz vzhodnega dela Ljubljane.

Na prvi tabor so vabili veliki plakati

II. tabor ljubljanskih planincev je bil 28. maja 1972 pri zavetišču in razglednem stolpu na Planini nad Vrhniko. Pokrovitelj je bila Skupščina občine Vrhnika, soorganizator pa PD Vrhnika. V kulturnem programu so nastopili godba na pihala, pevski zbor Vrhnike in recitatorji. Podjetja, ki so finančno podprla to veliko akcijo, so bila Tectyl, Viator, Liko, Mercator, Petrol, Vrnarna, Industrija usnja Vrhnika in druga. Tabora se je udeležilo več kot 1000 planincev.

III. tabor ljubljanskih planincev je bil 20. maja 1973 pri Slavkovem domu na Golem brdu pri Medvodah. Organiziran je bil v počastitev 80-letnice PZS in 25-letnice PD Medvode. V bogatem kulturnem programu so sodelovali godba na pihala, mladinski pevski zbor, oktet Jelovica in folklorna skupina Tine Rožanc. Po programu je bila planinska zabava, igrali so Viški fantje. Tokrat je bil pokrovitelj in slavnostni govornik Franc Šetinc, sekretar sekretariata Zveze komunistov Slovenije. Tudi tokrat je izvedbo Tabora finančno podprlo več podjetij ljubljanske regije.

Tabori so si nato sledili s podobno organizacijo in programom: leta 1974 pri Mengeški koči, leta 1975 na Govejku, leta 1976 na Gorjuši, leta 1977 na Trebeljevem, leta 1978 na Rašici. Z leti je udeležba nekoliko padla in tudi podjetij, ki so finančno podpirala to veliko planinsko prireditev, je bilo iz leta v leto manj.

X. tabor je bil organiziran na dan mladosti, 25. maja 1980 v Kamniški Bistrici. Za to priliko so izdali posebno spominsko značko. Vabljeni so bili mnogi takrat visoki politiki, od članov predsedstva Socialistične republike Slovenije do članov predsedstva Zveze komunistov Slovenije, funkcionarjev mestnih občin Ljubljane in okoliških krajev, predsednik PZS, predsedniki vseh MDO v Sloveniji, novinarske hiše itd. Tabor je bil v počastitev 35. letnice osvoboditve in meseca mladosti. Pokrovitelj je bil Medobčinski svet Socialistične zveze delovnega ljudstva ljubljanske regije, soorganizator pa PD Ljubljana-Matica. Pripravili so lep kulturni program, sledila je planinska zabava v pozno popoldne. Da ne naštevamo vseh Taborov, naj omenim še dva dokaj odmevna, in sicer XIII. tabor na Kureščku v soorganizaciji PD PTT Ljubljana in XV. tabor v Polhovem Gradcu v soorganizaciji PD Blagajana.

PROGRAM 20. TABORA LJUBLJANSKIH PLANINCEV

20. maja 1990
Na Korantu - Dol pri Ljubljani
začetek ob 11. uri

UVOD
(za uvodno razpoloženje po ozvoženju ustreznega glasbenega kulisa, ki se konča točno minuto pred začetkom prireditve)

FANFARE označijo začetek prireditve

- HIMNA - Oj Triglav moj dom, ansambel RUŠEVCI
- Predstavitve skladbe TABORU LJUBLJANSKIH PLANINCEV, ansambel RUŠEVCI
- GOVOR PREDSEDNIKA ORGANIZACIJSKEGA ODBORA, Tone Jarc
- SLOVENSKI FANTJE - Oktet SVOBODA - Dol
- GOVOR PREDSEDNIKA MEDORUŠTVENEGA ODBORA, Peter Laurič
- EJ VIGRED, Oktet Svoboda - Dol
- SLAVNOSTNI GOVOR, Jemaj Pikel
- GORSKI POZDRAV, Zasavski rogisti
- ZELENI GOZD, Zasavski rogisti
- MI SMO LOVCI, Zasavski rogisti
- MOJA HOJA NA TRIGLAV, Polde Bibič
- NA GORI JE MOJ DOM, basist Rok Lap in oltre Tomaž Plahutnik
- Z ZAKRVLJENO PALICO V ROKI, basist Rok Lap in oltre Tomaž Plahutnik
- S TRIGLAVSKEGA VETRIČ GOROVJA, basist Rok Lap in oltre Tomaž Plahutnik
- GORSKI UTRINKI, Sašo Hribar
- PLANINSKI HUMOR, Slavko Krušnik
- ROŽICA, oktet Svoboda - Dol
- ZABAVNI PROGRAM Z IGRAMI, Mito Trefalt
- GLASBENI UTRINK - spremljava ansambel RUŠEVCI
- VENČEK NARODNIH, ansambel RUŠEVCI
- NA PLANINCAH - STRNIMO VSTE - SKUPNA PESEM PLANINCEV
- SLOVENSKA PLANINSKA PESEM, Pihalni orkester Bežigrad
- PODELITEV ZNAČK ZA TRANSVERZALO PD RTV LJUBLJANA „PO ODDAJNIŠKIH TOČKAM“
- TABORU LJUBLJANSKIH PLANINCEV, sklepna skladba ansambla RUŠEVCI

FANFARE označijo konec prireditve

Jože Vozny

Bogat program jubilejnega XX. tabora

Zelo slovesno je bilo 20. maja 1990 na XX. taboru na Korantu-Dol pri Ljubljani. Soorganizator je bilo PD RTV, ki je slavilo 20 let delovanja. Pripravili so izredno bogat kulturni program z Poldetom Bibičem, Mitom Trefaltom in Sašo Hribarjem. Ob tej priliki so izdali tudi bilten z bogato vsebino. Tudi XXV. tabor je bil nekaj posebnega, saj so udeleženci do prizorišča na Jurčičevini na Muljavi prišli po poti iz Višnje gore. Po programu je sledilo veselo planinsko druženje. V naslednjih letih je udeležba na taborih padala in tudi društva – soorganizatorje je bilo vse težje nagovoriti k razmeroma zahtevnemu delu. Zgodilo se je, da še en mesec pred datumom tabora ni bil znan soorganizator.

Na Rašici je bilo prav prijetno

Jubilejni, XXX. tabor so ponovno organizirali planinci iz PD RTV, a udeležba je bila v Kamniški Bistrici bistveno manjša kot deset let prej. Po XXXII. taboru pri Jelenovem studencu na Kočevskem so na MDO PD Ljubljane že pričeli razmišljati o ukinitvi te akcije, saj so bili stroški organizacije veliki, udeležencev pa vsako leto manj, včasih že manj kot 40. Kljub negativnemu razmišljanju je PD Obrtnik prevzel organizacijo XXXIII. tabora na Govejku. Tokrat je bila udeležba večja kot leto prej, saj so neumorni planinci PD Obrtnik vložili ogromno truda v propagando. Tako so člani predsedstva MDO PD Ljubljane in društva dobili nov zagon in na Polževem leto kasneje je bilo že okoli 150 udeležencev. Na Kamen griču nad Loškim potokom je bil XXXVI. tabor. Ugodna vremenska napoved in dokaj nepoznan kraj sta privabila kar 310 planincev iz 17 društev. Toliko udeležencev niso zabeležili že skoraj četrto stoletja. Člani PD Loški potok so pripravili zanimiv kulturni program, med nastopajočimi je izstopal pevski zbor, sestavljen iz 34 članov tega planinskega društva. Slavnostni govornik je bil Franci Ekar, predsednik PZS

XL. tabor, je bil v soorganizaciji PD Saturnus, ki je praznoval 40 let uspešnega delovanja. Na Žagarskem vrhu so pripravili zelo zanimiv program in tudi prelet lahkega motornega letala. Udeležencev je bilo preko 100 in organizatorji smo bili z udeležbo zadovoljni. Zavedali so se, da bo udeležbo težko povečati, saj je v Sloveniji vedno večja ponudba raznih rekreativnih dejavnosti, ne le planinskih. V zadnjih desetih letih so običajno vedeli, kdo bo organizator že v začetku leta. Tabori so bili organizirani na nekaj novih krajih z novimi soorganizatorji, nekaj taborov pa je bilo na bolj znanih krajih. To so Jelenov studenec, Lavričeva koča na Gradišču, Govejk in Višnja gora. Prvič so se družili na Kamen vrhu nad Dobrepoljsko dolino, kamor je povabilo PD Dobrepolje. Na Rakitni je bil tabor v soorganizaciji PD Polje.

Veselo rajanje na XLVI. taboru na Rakitni

XLIX. tabor je bil pri Kosijevem domu na Vogarju v soorganizaciji PD Železničar. To društvo je slavilo 70 let uspešnega delovanja in ob tej priliki pripravilo res veliko slovesnost. Na tabor so povabili tudi veliko zaposlenih pri Slovenskih železnicah. Tako je bilo na Vogarju kar 410 udeležencev. Vsi so bili postreženi s hrano in pijačo, mladi alpinisti društva pa so neumorno pekli palačinke. Spominsko majico je dobil vsak udeleženec že na vlaku v Bohinjsko Bistrico. Žal je planinsko druženje popoldne zmotila ploha, a vseeno so se planinci zadovoljnih obrazov vračali v Staro Fužino.

Sledili sta dve leti, ko tabora zaradi korona virusa ni sta bila organizirana. Jubilejni, L. tabor, je bil zopet pri Lavričevi koči na Gradišču. Soorganizator PD Šentvid pri Stični je pripravil prijeten program in dobro malico. Zelo zanimiv LI. tabor so pripravili člani PD Črnuče pri Črnuškem domu na Mali planini ob svoji 70-letnici uspešnega delovanja. Najbolj zanimivi točki kultur-

nega programa sta bili nastop moškega okteta in folklorne skupine mladih planincev z OŠ Maksa Perca. V dobrem spominu nam je ostal tudi LII. tabor pri koči na Kamnem griču v soorganizaciji kar dveh društev, in sicer PD Mercator in PD Loški potok. V kulturnem programu je poleg pesnice Marjete in mladih planincev sodeloval še Golidarjev Jokl izpod Boncarja doma, ki je povedal dve zanimivi zgodbi v domačem narečju. Za malico so ponudili enolončnico trojko, značilno jed iz teh krajev. Že LIII. tabor ljubljanskih planincev je bil letos 8. junija na Rašici pri Trubarjevi domačiji.

Slastna malica na LIII. Taboru pri Trubarjevi domačiji

Soorganizator je združil tabor z vsakoletnim, tradicionalnim pohodom po Velikolaški kulturni poti, ki povezuje rojstne kraje velikih rojakov Frana Levstika, Josipa Stritarja in Primoža Trubarja. Pohod se je pričel v Velikih Laščah in zaključil pri Trubarjevi domačiji. Udeležba je bila dobra, planinci pa so bili iz PD Delo, PD Saturnus, PD Vevče, PD LPP, PD Iskra Ljubljana, PD Polž, PD Mercator, PD Abanka, PD Viharnik, PD RTV, PD Ribnica in seveda PD Velike Lašče. Tradicionalnega pohoda se je skupaj udeležilo skoraj 600 udeležencev iz vse Slovenije. Ob koncu pohoda so vsi udeleženci prejeli dobro malico bodisi 2 ribi ali porcijo čevapčičev. Za veselo vzdušje je igral ansambel Razgled, udeležence pa so pozdravili s kratkimi nagovori predsednik PD Velike Lašče, predsednik MDO PD Ljubljana, in drugi. Prijetno druženje je trajalo še v pozno popoldne. Soorganizacijo je izvedlo PD Velike Lašče in to na zavidljivi višini.

50 LET PRVEGA VZPONA NA MAKALU

MARINKA KOŽELJ STEPIC

Tokrat vam bom na kratko predstavila 50-letnico prvega vzpona na Makalu, peto najvišjo goro na svetu. To je bil za Slovence, takrat še v državi Jugoslaviji, prvi osvojen osemtisočak.

Oktobra 1975 je odprava PZS pod vodstvom legendarnega Aleša Kunaverja po prvenstveni smeri preplezala južno steno 8.463 m visokega Makaluja. V odpravi je sodelovalo 21 vrhunskih alpinistov, na vrh sta se 6. oktobra vzpela najprej Stane Belak-Šrauf in Marjan Manfreda-Marjon. Slednji je vzpon opravil brez dodatnega kisika, kar je bil takrat svetovni višinski rekord. V naslednjih dneh so stopili na vrh še Janko Ažman in Nejc Zaplotnik, Viki Grošelj in Ivč Kotnik in nazadnje še Janez Dolžan.

Odprava je trajala od 4. avgusta do 15. novembra 1975, torej nekaj več kot 100 dni. 40 dni so dobesedno garali na gori, ostalih 60 dni pa potrebovali za potovanje iz Slovenije v Nepal, za pohod iz Kathamanduja do baznega tabora pod Makalujem in nazaj. Treba je bilo prenesti kar 10 ton opreme in hrane.

Ta prvenstveni vzpon na Makalu po južni steni je pomenil prodor slovenskega alpinizma v svetovni alpinistični vrh. To je bil leta 1975 šele tretja preplezana stena v Himalaji. K uspehu odprave je veliko pripomogla manjša odprava že leta 1972. Takrat niso imeli dobrih razmer, niti niso točno vedeli, kako se lotiti vzpona. Odločili so se za steno, a na žalost niso dosegli vrha, takrat je manjkalo borih 200 višinskih metrov. Izkušnje s te mini odprave so bile zelo koristne na odpravi leta 1975. Člani zmagovite odprave so doživljali, večina članov je bila tudi v mini odpravi, kot končanje neke drzne misli iz leta 1972.

Po uspešno opravljenem vzponu na Makalu, so opravili še nekaj prvenstvenih vzponov na bližnje vrhove, in sicer na Trekking Peak (6.157 m) dve navezi: Stane Belak-Šrauf, Aleš Kunaver in Roman Robas-Romi in še Boris Erjavec in Bojan Pollak-Bojč, na Vrh jugoslovansko-šerpovskega prijateljstva (5.900 m) Boris Erjavec in Bojan Pollak - Bojč ter na Isvala Peak (5.500 m) solo Bojan Pollak-Bojč. To dokazuje o njihovi odlični pripravljenosti.

Vzpon še danes velja za enega največjih dosežkov svetovnega himalajskega plezanja in je bil odlična osnova in tudi vzpodbuda za nadaljnje slovenske uspehe v najvišjem gorstvu sveta.

PSE NA VRVICE, KAKCE PA V DOLINO

Članek je bil objavljen na spletni strani PZS:

<https://www.pzs.si/natisni.php?pid=16305&zbirka=novice&url=https://www.pzs.si/novice.php?pid=16305>

Slovinci smo glede na statistične podatke brez dvoma veliki ljubitelji psov, saj se po številu psov na gospodinjstvo uvrščamo v sam evropski vrh – nekaj več kot dvema milijonom prebivalcev naše države dela družbo skoraj četrt milijona pasjih družabnikov. Psi so vse manj hišni čuvaji in vse bolj naši spremljevalci na vseh poteh. Nekaterim delajo družbo med opravki v mestu ali obedovanjem v restavraciji, drugim v službi, tretji jih vzamejo s seboj na jadrnanje, kolesarjenje, potovanje z avtomom ...

Ker se v glavnem izogibam močno obljudenim planinskim potem, še zlasti v času glavne sezone, ne morem postreči z opažanjem iz prve roke, toda stavila bi, da je tudi v gorah mogoče srečati več človekovih najboljših prijateljev kot nekoč.

O tem, kako zahajati v gore s psom, da bo to zanj in za nas prijetna izkušnja, smo v Planinskem vestniku že pisali.

Tokrat bomo na prisotnost psov v gorah pokukali z mikrobiološkega zornega kota in spregovorili o njihovem vplivu na zdravje živali, na katere lahko naletimo v gorskem svetu. Pse namreč običajno dojemamo zgolj kot fizično grožnjo divjadi, saj se zaradi plenilskega nagona ali pa zgolj iz igrivosti pogosto zapodijo za njo. Redno vznemirjanje divjadi, četudi le z laježem, lahko povzroči, da se divjad umakne v mirnejše okolje, ki pa morda ne daje tako dobrih pogojev za preživetje.

V Triglavskem narodnem parku je obiskovanje gora v družbi psov dovoljeno, če so na vrhovi. Verjamem, da imamo na to, koliko časa bo še tako, nekaj vpliva tudi obiskovalci. Ozaveščenost lastnikov psov pri tem ni zanemarljiva.

Prepričana sem, da le malokdo pomisli na to, da lahko psi ogrožajo divjad tudi zaradi možnega prenosa povzročiteljev kužnih bolezni. Nalezljive bolezni so sicer eden od naravnih dejavnikov, ki skrbijo za ravnovesje v populaciji živali, toda določeni mikrobi lahko resno vplivajo na populacijsko dinamiko, če se razbohotijo takrat, ko je populacija določene živalske vrste v upadanju. Vpliv povzročiteljev bolezni lahko še posebej pride do izraza v povezavi z drugimi okoljskimi dejavniki, kot so krčenje življenjskega prostora, podnebne spremembe, pretirano izkoriščanje naravnih dobrin, pojav tujerodnih vrst in onesnaževanje. Nekateri povzročitelji nalezljivih bolezni pri divjih živalih so vezani

na točno določeno živalsko vrsto, toda več kot 80 odstotkov povzročiteljev bolezni, ki prizadenejo domače živali, lahko povzroča bolezni tudi pri divjih živalih. Zadrževanje domačih in divjih živali na istem prostoru torej poveča možnost vnosa in prenosa bolezni v naravnem okolju, še zlasti, če gre za povzročitelje, ki imajo več različnih gostiteljev.

Je samo vprašanje časa, kdaj bomo prenesli kulturo pobiranja pasjih kakcev iz doline v višine? (avtorica karikature je Lorella Fermo)

Čeprav vloga psov pri prenosu za divjad nevarnih bolezni še ni podrobno raziskana, pa je pomembno, da se zavedamo, da prisotnost našega ljubljence v gorah lahko ogrozi zdravje divjih živali, kar je še zlasti pomembno v zaščiteneh okoljih, kjer prebivajo ogrožene vrste divjadi. Doslej je bilo na to temo v svetovnem merilu opravljenih nekaj raziskav v nekaterih narodnih parkih po svetu. Pred kratkim pa so v reviji *European Journal of Wildlife Research* objavili rezultate raziskave, v kateri so preučevali prisotnost nekaterih virusov, bakterij in zajedavcev pri psih in divjadi v narodnem parku Gran Paradiso v italijanskih Alpah. Avtorji raziskave poročajo, da so psi na območju parka potencialni izločevalci nekaterih mikrobov, med katerimi velja omeniti zajedavca vrste *Neospora caninum*. Njegov končni gostitelj so številni divji mesojedi po vsem svetu.

Okužba se pri mesojedih odraža v prizadetosti različnih organskih sistemov, v prvi vrsti živčevja, lahko pa tudi pljuč, srca, kože in reproduktivnih organov. Najpomembnejši vmesni gostitelj zajedavca je govedo, sicer pa so v tej vlogi tudi drugi rastlinojedi ter številni mesojedi sesalci. Neosporoza, ki je bila ugotovljena tudi v Sloveniji, je eden najpogostejših vzrokov za abortuse pri prežvekovalcih in v govedoreji in reji drobnice povzroča veliko gospodarsko škodo zaradi mrtvorojenih, oslabljenih in prizadetih telet, zmanjšane količine

mleka, izločanja živali iz reje in nižje vrednosti črede zaradi okužbe.

Zajedavec se prenaša na dva načina, horizontalno in vertikalno. Pri horizontalnem načinu prenosa se govedo okuži z zauživanjem krme, ki je kontaminirana z jajčeci zajedavca. Okuženi psi namreč z iztrebki izločijo jajčeca, ki v naravi lahko preživijo še dolgo, potem ko blato psa razpade. Zajedavec se naseli v tkiva goveda, krog pa je sklenjen, ko pes poje surovo meso, posteljico ali abortiran plod okuženega goveda. Vertikalni način prenosa pomeni, da se okužba prenaša z okužene krave na plod, kar lahko vodi v smrt ploda ali pa do prirojeno okuženih telet, ki ostanejo okužena vse življenje. Ženske živali torej prenašajo okužbo na svoje potomce in tako se zajedavec širi med živalmi v čredi. Zdravila ali cepiva za neosporozo za zdaj še ni na voljo.

Pasji iztrebki so nevarni za prežvekovalce

Raziskovalci bodo torej imeli za osvetlitev vloge psov pri prenosu povzročiteljev nalezljivih bolezni na divjad še precej dela, toda - ali ni bolje preprečiti kot zvoniti po toči? Narodni parki na območju Alp imajo različno politiko glede obiska s psi; nekateri dovoljujejo vstop s psom, vendar mora biti ta na vrvici, v druge vstop s psom ni dovoljen, z izjemo delovnih psov (pastirski, policijski, reševalni, vodniki slepih). V Triglavskem narodnem parku je obiskovanje gora v družbi psov dovoljeno, če so na vrvici. Verjamem, da imamo na to, koliko časa bo še tako, nekaj vpliva tudi obiskovalci. Ozaveščenost lastnikov psov pri tem ni zanemarljiva. Bi glede na predstavljena mikrobiološka dejstva ve-

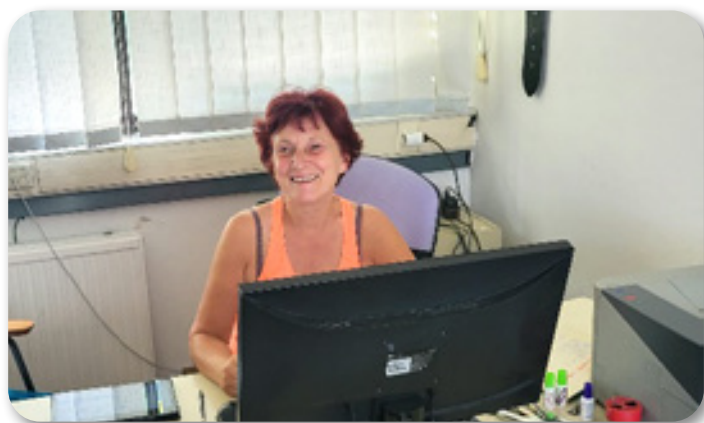

ljalo razmisliti o tem, da bi kulturo pobiranja pasjih iztrebkov iz dolin prenesli tudi v višine? Zavedam se, da s tem tvegam, da mi bo očitana večja papeškost, kot jo premore papež sam, pa vendar ... Z mislijo na tiste planšarje, ki še vztrajajo na planinah, lahko za psi počistimo vsaj na planinskih pašnikih in tako prispevamo k ohranjanju zdravja domačih živali, ki se pasejo tam. In če nam je mar za naš skupni dom, verjamem, da nam ne bo težko pobrati (ali pa vsaj zakopati) pasjih kakcev tudi drugod v gorah. Naj duh pobude Eno zdravje zaveje tudi med vršaci!

Avtorica članka Mateja Pate

H KOMU, KO ŽELIŠ POSTATI ČLAN PD LPP SILVA PAPEŽ

»Pri rampi na Celovski 160, kjer je uvoz avtobusov na dvorišče LPP, vas bo informator usmeril v našo pisarno. Le brez strahu, našli nas boste.« Tako tajnica Ana Božnar usmeri vsakega, ki želi postati član PD LPP, pa ne ve, kje je društvena pisarna. Zelo podobno so verjetno vsi, od prvega tajnika Staneta Zaletela, nato Marije Perpar, Nevenke Pejčič in Nine Miklič podobno usmerjali vse, ki so iskali društvene prostore. Le s to razliko, da so bili prvi društveni prostori PD Viator v nekdanjem samskem domu na Celovski 166, današnjem One66 Hotelu.

Tajništvo ima uradne ure ob četrtnih med 14. in 18. uro. Ko se začne sezona hoje v gore, pa pride Ana že prej, da opravi čim več pisarniškega dela, preden pričnejo k njej prihajati člani, ki želijo poravnati članarino za tekoče leto. Plačana članarina je pogoj, da se pohodniki lahko udeležijo izletov, ki jih organizira in izvede Vodniški odsek našega društva. Poleg tega pa se lahko člani PD LPP s poravnano članarino za tekoče leto brezplačno udeležijo izletov v organizaciji in izvedbi Upravnega odbora PD LPP, in sicer: julijsko srečanje s pobratenim SPD Trst, avgustovsko planinarjenje po

Fužinskih planinah, oktobrski izlet v neznano, novembrska kostanjeva nedelja ter decembrsko prednovolentno praznovanje Pr` Mehačk.

Poleg tega Ana skrbi, da je pregledana in zabeležena pošta. Skrbi, da so vsi prispeli računi evidentirani, opremljeni z datumom in predsednikovim podpisom ter poslani računovodkinji Mojci Zavodnik v plačilo.

Poskrbi tudi, da ima društveni Renault Trafic vedno pripravljen potni nalog, saj brez njega vozilo ne sme na pot. Na podlagi potnega naloga vodi evidenco opravljenih kilometrov. Poskrbi tudi, da imajo vodniki pripravljene potne naloge za izvedbo izletov, k potnim nalogom pa priloži tudi seznam članov, ki se bodo iz leta udeležili.

Društvo razpolaga s samovarovalno opremo, katero si lahko člani sposodijo za udeležbo na zahtevnih izletih, na katerih je uporaba le-te zaradi varnosti obvezna. Evidenca izdaje in vračila opreme je Anino delo.

Moje delo pa je predvsem sodelovanje na sejah in izdelava zapisnikov sej Upravnega odbora ter Zbora članov. Poleg tega zberem in uredim prejete prispevke, ki bodo objavljeni v glasilu Gorski popotnik, preberem, slovnično popravim in pripravim osnutek glasila. Občasno pa, saj mora tudi Ana na dopust, njo nadomestim v društveni pisarni.

NO, NEKAJ TAJNIŠKEGA DELA PA OPRAVI KAR PREDSEDNIK SAM.

60-LETNICA SLOVESA IDEALISTA, TIGROVCA IN GORNIKA ZORKA JELINČIČA

Članek ob 60-letnici slovesa Zorka Jelinčiča objavljamo, ker je bil Zorko ustanovitelj in prvi predsednik obnovljenega Slovenskega planinskega društva Trst, s katerim smo pobrateni.

Prispevek je objavljen na
<https://www.pzs.si/novice.php?pid=17933>

Datumi, kot je pravkar minula obletnica slovesa (13. julij 1965) enega najbolj izpostavljenih primorskih rodoljubov, narodnega buditelja, tigrovca in gornika Zorka Jelinčiča, ob njej pa tudi letošnja 125-letnica njegovega rojstva (5. marec 1900), so kot nekakšni miljni kamni ob cesti zgodovine. Niso zgolj statistični podatek, so opomin vsem nam in priložnost za razmislek. Obletnici obenem zamejujeta trpko življenjsko zgodbo soplezalca Klementa Juga, po Borisu Pahorju »zapravljenega idealista«, ki je izgoreval za svoj narod.

Jože Cesar, Jelinčičev portret na Črni prsti

Življenjska zgodba, polna preizkušenj

Rodil se je v Logu pod Mangartom in odraščal na Illovi pri Podmelcu na Tolminskem, kjer je njegov oče, zavedni slovenski učitelj in prosvetni aktivist, dobil stalno službo, družina pa dom v šolskem poslopju. Po osnovni šoli v domačem kraju ga je pot izobraževanja vodila na Cesarsko-kraljevo realko v Idriji (1911–1918).

Prišla je prva svetovna vojna in v idilično življenje je najprej zarezala soška fronta z begunsko izkušnjo njegove številne družine. Po maturi leta 1918 je odslužil avstro ogrsko vojaško obveznost in se skupaj z rojaki kmalu znašel pod hladno prho italijanske zasedbe Primorske. Italijani pa v nasprotju s pričakovanji niso prišli v naše kraje le kot začasni »gostje«. Postopno so utrjevali svojo oblast v neizprosni režim. Kmalu so može in fante, nekdanje avstro ogrske vojaše kot politično nesprejemljive osamili v taborišča.

Zorko se je temu izognil z ilegalnim prečkanjem meje in vpisom na filozofsko fakulteto novoustanovljene slovenske Univerze v Ljubljani. Že v začetku študija je prijateljstvo s stanovskim, gorniškim kolegom in soplezalcem Klementom Jugom zaznamovalo njegovo nadaljnje življenje in nazore. Kritično je spremljal dogodke po prvi svetovni vojni. Priključil se je študentskim demonstracijam proti nameranim sklepom Pariške mirovne konference, ki je kasneje zapečatila usodo Primorske.

Več let je bil tajnik Združenja jugoslovanskih visoko-

šolcev iz Italije. Sestavni del poitalijančevanja fašizma na Primorskem je bil tudi ukrep, da so začeli domače železničarje, orožnike, uradnike in učitelje nadomeščati z Italijani, ki niso znali niti besede slovensko. Medtem je na mladega študenta potrkala vest, češ da je s preselitvijo v Jugoslavijo stisnil rep med noge. Jelinčiča je vodila v spoznanje, da je njegova usoda, »pa naj bo kakršnakoli ...«, tesno povezana s primorskimi rojaki onstran vsiljene meje. Temu je podredil življenjske načrte in, ne glede na posledice, sprejel vsa posledična tveganja. »Naj stane, kar stane,« je ob tem dejal.

Ob prvih povojnih volitvah v Italiji (15. maja 1921), enem zadnjih dejanj demokracije v Italiji pred popolno prevlado fašizma, je v družbi Klementa Juga in Franca Štruklja ilegalno prestopil zasneženi greben Rodice in tako kot drugi napredni primorski študentje oddal glas za slovenske predstavnike v rimskem parlamentu.

Vsi trije so se družili tudi z ljubljanskimi skalaši, zahajali v gore in plezali. V začetku zanj prelomnega leta 1924 je Jelinčič ustanovil ilegalni planinski klub Krpelj, stičišče narodno zavednih ljubiteljev gora, ki je bil tudi začetnik jamarskih raziskav v Posočju.

Kasneje istega leta je tudi absolvirал na univerzi. V drugi polovici leta sta ga prizadeli smrtna nesreča prijatelja Klementa Juga in očetova smrt. Eksistenčna stiska preostalih članov domače družine je pospešila njegovo odločitev o prekinitvi študija in prevzem nalog tajnika Zveze prosvetnih društev v Gorici. Takoj se je neutrudno vključil v obnovo in ustanavljanje številnih novih prosvetnih društev na Goriškem. Ko je leta 1925 postal tudi tajnik narodno liberalnega in radikalno usmerjenega Ferialnega društva Adrija, je ne glede na politične razlike, vzpostavil živahne stike z napredno mladino.

Nasilno ukinjanje slovenskih društev in tiska od sredine leta 1927 dalje, ki ni prizanašalo niti gospodarskim ustanovam, je rojevalo vse bolj oster in neustavljiv odpor. Položaj slovenskega življa na Primorskem je postal vse bolj neznosen. V brezizhodnosti je Jelinčič z razpredenim organizacijskim delom na terenu budil med rojaki upanje v bodočnost. Člani Adrije in prosvetnih društev so pod njegovim vplivom svoje delovanje postopno selili v ilegalo in postali glavni zaupniki ilegalne protifašistične organizacije TIGR.

Njene ustanovitve v septembru 1927 na Nanosu se je kot eden glavnih pobudnikov udeležil tudi Zorko Jelinčič. Njegovega delovanja predstavniki represivnega režima niso spregledali. Še bolj je bil pod budnim očesom oblasti potem, ko se je ponesrečil, si poškodoval hrbtnico na gorski turi pod Višem (1928) in bil daljši

čas prikovan na posteljo. Vedno bolj so mu bili za petami, saj tudi po zasilnem okrevanju ni miroval. Vse težje se je izmikal nadzoru, da bi prisostvoval katere-mu izmed tajnih sestankov dijaških srenj ali vodstva TIGR-a.

Aretacija – začetek jetniške kalvarije

13. marca 1930 so ga aretirali, a to ni bilo dovolj. Enoletno konfinacijo v Južni Italiji je preživela tudi njegova zaupnica in znana aktivistka, žena Fanica s hčerko Rado. Na procesu pred posebnim sodiščem v Rimu je bil obsojen na dvajset let ječe, kjer je zaradi različnih pomilostitev odsedel devet let. Ko je zaključil svoje jetništvo, ga je bremenil vpis na poseben seznam oseb, ki jih je treba v določenih okoliščinah zapreti, v slučaju vojne pa konfinirati. Kratko obdobje nadzorovane kontrolirane svobode je preživel na ženinem domu na Bukovem (Cerkljansko).

Surovih življenjskih preizkušenj še ni bilo konec. V pričakovani srečni dogodek, rojstvo druge hčerke Jasne tik pred začetkom druge svetovne vojne, je udarila ženina smrt na porodu. Z drugimi »nevarnimi« Primorci so ga že čez dva meseca odpeljali v taborišče Isernia na jugu Italije, kjer je svojo jetniško kalvarijo zaključil šele ob kapitulaciji Italije. Močno oslabil se je uspel prebiti preko zavezniško-nemške fronte v partizansko bazo NOVJ v Bari.

Svoboda – delovanje na Tržaškem

Z imenovanjem za člana predsedstva PNOO za Slovensko Primorje in Trst je njegovo predvojno protifašistično delo doživelo pomembno potrditev. V Trstu je leta 1945 prevzel naloge v. d. načelnika Kulturno-prosvetne komisije in odgovornega za umetnost in ljudsko prosveto, kasneje pa še številne druge funkcije na kulturnem področju. Življenjsko poslanstvo je sklenil z zavzetim in vsestranskim družbenim delom v politično razrvanem povojnem Trstu.

Zavezniška uprava Slovincem na Tržaškem ni prinesla pričakovanega. Posvetil se je raziskovalnemu delu znotraj Odseka za zgodovino in etnografijo pri NŠK. Objavil je nad 400 člankov s področja domoznastva, zgodovine in kulture. Prednjačijo razprave s področja mikrotoponomastike, slovenskih ledinskih imen na Tržaškem in etnografije.

Takoj po drugi svetovni vojni je bil pobudnik ustanovitve Zveze primorskih planinskih društev, ki je prenehala z dokončno priključitvijo Primorske matični domovini in vstopila v Planinsko zvezo Slovenije. Bil je tudi ustanovitelj in prvi predsednik obnovljenega Slovenskega planinskega društva Trst.

Zapuščina in negovanje spomina

Številne knjižne izdaje v preteklosti in poimenovanje ulice z odkritjem doprsnega kipa v Novi Gorici so simbolična oddolžitve spomina na velikega rodoljuba. Konec junija so člani SPD Trst skupaj s PD Podbrdo pripravili slovesnost na Črni prsti ob šestdesetletnici poimenovanja tamkajšnje koče po Zorku Jelinčiču (Sklep posvetovanja planinskih društev MDO Primorske 10. oktobra 1965 v Podbrdu). Na njej je poleg predstavnikov SPD Trst in PD Podbrdo spregovoril tudi Zorkov sin, alpinist in pisatelj Dušan Jelinčič. Črna prst, ki je vedno, tudi v času rapalske meje, združevala planince z obeh strani, simbolizira tudi nekdanjo željo Tržačanov, da bi imeli tam svojo postojanko.

Zbrani člani SPD Trst in PD Podbrdo na slovesnosti 28. in 29. junija 2025 na Črni prsti. Foto: Barbara Žetko

Svet pa ob različnih oblikah političnih norosti drvi dalje. Kje in kdaj bo konec poti medsebojne nestrpnosti, nacionalnega egoizma, političnega pohlepa s teptanjem človeških pravic; poti ki jo je krvavo izkusil že Jelinčič, pred njim in za njim tudi mnogi drugi idealisti, vsi v upanju, da jo je možno dokončno odpraviti?

Žarko Rovšček

6.00 JE PREZGODAJ ZA MARSIKAJ, A NE ZA TEHNIČNI PREGLED.

TEHNIČNI PREGLEDI LPP

Tehnični pregledi **01/58-22-709** in registracije vozil **01/58-22-722**

ponedeljek - petek: od 6. do 20.30

sobota: od 7. do 13. ure

nedelja in prazniki: ZAPRTO

Homologacija vozil **01/58-22-700**

ponedeljek: od 7. do 17. ure

torek - petek: od 7. do 16. ure

sobota, nedelja in prazniki: ZAPRTO

 LPP

skupina
Javni holding Ljubljana

**KUPON
UGODNOSTI**

50% POPUST

pri postopku registracije, če
opravite tehnični pregled za
vaše vozilo.

IZLETI PD LPP 2025/26

datum	naziv izleta	zaht.	čas hoje	vodnik
MAREC 2025				
22. 03. 2025, SO	Grintovec	L	–	J. Medved
APRIL				
05. 04. 2025, SO	Hleviška planina	L	3-4 ure	Marinka Koželj Stepic
MAJ				
02. 05. 2025, PE	Glinščica	L	4-5 ur	S. Kragelj
JUNIJ				
14. 06. 2025, SO	Šavnik	L	3-4 ure	Marinka Koželj Stepic
28. 06. 2025, SO	Montaž	ZZ	–	J. Medved
JULIJ				
12. 07. 2025, SO	Škrlatica	Z	–	J. Medved
13. 07. 2025, NE	Srečanje pobratenih društev SPDT in PD LPP	L	3 ure	Izlet UO PD LPP
26. 07. 2025, SO	Prisojnik	L	–	J. Medved
AVGUST				
2.-3. 08. 2025, SO	Triglav	ZZ	–	J. Medved
22.-24. 08. 2025, PE-NE	Planinarjenje po Fužinskih planinah	L + ZZ	5 ur	Izlet UO PD LPP
30. 08. 2025, SO	Kanin	Z	–	J. Medved
SEPTEMBER				
06. 09. 2025, SO	Ojstrica	Z	–	J. Medved
20. 09. 2025, SO *	Ratitovec	L	4 ure	F. Bergant
27. 09. 2025, SO *	Terska dolina (II)	L	3-4 ure	Marinka Koželj Stepic
OKTOBER				
11. 10. 2025, SO *	Medvednica (HR)	L	4-5 ur	Marinka Koželj Stepic
18. 10. 2025, SO *	Nanos	L	4 ure	F. Bergant
25. 10. 2025, SO	Izlet v neznano	L	3 ure	Izlet UO PD LPP
NOVEMBER				
16. 11. 2025, NE	Kostanjeva nedelja (martinovanje SPDT)	L	3 ure	Izlet UO PD LP
DECEMBER				
06. 12. 2025, SO	Prednovoletno srečanje Pr Mehačk	S	3 ure	Izlet UO PD LPP
JANUAR 2026				
09. 01. 2026, SO *	Nočni pohod na Polhograjsko grmado	S	–	F. Bergant
31. 01. 2026, SO	6. Tradicionalni pohod na Planino pri Jezeru	S	9 ur	S. Kragelj
FEBRUAR 2026				
07. 02. 2026, SO	Sv. Ana nad Ribnico	S	4 ure	Marinka Koželj Stepic
28. 02. 2026, SO	Peca	Z	–	J. Medved

Legenda:

L - lahka tura
Z - zahtevna tura

ZZ - zelo zahtevna tura
S - snežna tura

* Izlet je vodnik odpovedal